

SPOR KULÜPLERİNDE GÖREV YAPAN YÖNETİCİLERİN EĞİTİM DURUMLARI VE YETERLİLİKLERİ

Abdulsamet EREN¹, Oktay KIZAR², Eyyup YILDIRIM³

¹Elazığ Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğü, Elazığ, ²Bingöl Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Bingöl, ³Fırat Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, Elazığ

Geliş Tarihi:18.11.2015

Kabul Tarihi: 29.07.2016

Öz: Bu çalışmanın amacı, Elazığ'da faaliyet gösteren amatör spor kulüplerinde görev yapan yöneticilerin "eğitim durumları ve yeterlilikleri" açısından incelenmesidir. Araştırma Elazığ Amatör Spor Kulüpleri Federasyonu'na bağlı, 61 spor kulübüne ve bu spor kulüplerinde görev yapan 166 spor yöneticisine uygulanmıştır. Anketten elde edilen veriler frekans, yüzde, aritmetik ortalama, ikili gruplar için t testi, çoklu gruplar için tek yönlü varyans analizi (One Way Anova) uygulanarak sonuçlar tablolar halinde gösterilmiştir. Spor branşı değişkenine göre Atletizm, Yüzme, Tenis branşlarındaki yönetici görüşleri diğer branşlardaki yönetici görüşlerine göre, tüm anket alt boyutlarında farklılıklar olduğu bulunmuştur (p<0,05). Sonuç olarak; Spor yöneticilerin görevde kalma süreleri ve eğitim düzeyleri arttıkça planlama, karar verme, iletişim ve teknoloji alanlarında daha başarılı oldukları bulunmuştur. Ayrıca daha önce spor yapmış olmalarının, spor yöneticilerinin yöneticilik yöntemlerine olumlu katkı sağladığı görülmüştür.

Anahtar kelimeler: Spor, yönetim, spor yöneticisi, spor kulübü, yönetici yeterliliği

QUALIFICATIONS AND EDUCATIONAL SITUATIONS OF DIRECTORS DUTIES IN SPORTING CLUBS

Abstract: The purpose of this study isto investigate the managersworking in amateur sports clubs in Elazığ in terms of their "educational attainments and competences". The study was carried out with 166 sport administrators working in 61 sport clubs affiliated to Elazig Amateur Sports Clubs Federation. The data obtained from the survey are analysed with tests using variance for multiple groups (Anova), t-test for two groups, one-way analysis of, arithmetic mean, percentage, frequencyand results are shown in the tables. According to the sports branchvariable; there is a significant difference in the opinions of managers in athletics, swimming, tennis sportsin all sub-dimensions of the scale compared to others (p<0.05). Consequently; the more the duration of work and educational attainments of sport managers increase, the

more successful in planning, decision making, communication and use of technology. Besides, being former athletes has positive contributions on their management skills.

Key words: Sport, management, sportsadministrator, sportsclub, director competence

GİRİŞ

Etkili ve başarılı bir yönetim için yöneticilerin belirli yeterliliklere sahip olmaları gerekmektedir (Koçel, 1983). Bu özelliklere kısaca "yönetici yeterlikleri" denilmektedir. Bu yeterlikler, yönetimin kendi özelliklerinden gelebildiği gibi, yöneticinin şahsî özelliklerinden de kaynaklanabilmektedir. Kişiyeye has bazı özellikler dışında, bu yeterlikler eğitim yoluyla kazanılabilir özelliktir (Karagözoğlu, 1994). Spor da bir insan ilişkileri bütünüdür. Bu nedenle, etkili ve başarılı bir spor yönetiminin sağlanabilmesi için öncelikle yöneticilerin incelenmesine ihtiyaç vardır (Doruk, 2005).

Uzun yıllardır spora yön veren devlet politikalarında ve icraatlarında, spor yöneticileri düşünülmemiştir. Sporcu yetiştirilmesi ve tesisler düşünülürken, bütün bunların organizasyonunu yapacak yöneticilerle ilgili programlar tutarsız olmuştur (Yönetim Bilimleri Dergisi, 2011). Yönetimin söz konusu olduğu her yerde ise yöneten ve yönetilen vardır (Erek'in Konuşmaları, 1977).

Yönetim kavramı, insan ilişkilerinin ürünüdür (Araç, Yenel, 2005). Toplum halinde yaşayan insanların, hem kendi aralarındaki düzeni hem de diğer toplumlarla aralarındaki düzeni sağlayacak bir düzenleyiciye ihtiyaç vardır. Hepsine baskın gelen, bilgisi, becerisiyle hepsinin üzerinde bir otorite oluşturan bir düzenleyici olmalıdır, işte bu düzenleyiciler toplumlara yön veren liderlerdir (Vural, 2013).

Türkiye'de sportif etkinliklerde bulunan spor kurum ve kuruluşlarının büyük bir kısmı devlet yönetimine bağlıdır. Özel sektör tarafından kurulan ve işletilen spor kurum ve kuruluşlarında bile denetim devletin denetim ve gözetimi altında yürütülmektedir. Spor yönetimi, sportif hareketleri belirlenen amaçlara ulaştırmak için insan ve madde kaynaklarını sağlayarak ve etkili biçimde kullanarak, belirlenen politikaları ve alınan kararları uygulamaktadır. Sportif hizmetleri önceden belirlenen hedeflere

ulaştırmak için mevcut insan ve madde kaynaklarını bu hedefler doğrultusunda en etkili ve verimli olarak kullanılmasını sağlamaktadır. Spor yönetimi, kamu yönetimi tarafından tespit edilen sportif hareket ve hizmetlerin genel ve özel amaçlarını gerçekleştirmek, devletin spor politikalarını uygulamakla yükümlüdür (Doğar, 1997).

Yönetimin Tanımı ve Cumhuriyet Dönemi Gelişim Süreci

Yönetim düşüncesinin temel ögesini ve konusunu oluşturan "yönetim" kavramı, en geniş anlamda; amaçların etkili ve verimli bir biçimde gerçekleştirilmesi maksadıyla bir insan grubunda işbirliği ve koordinasyon sağlamaya yönelik faaliyetlerin tümünü ifade eder (Sözen, Sunay, 2010).

Daha geniş bir anlatımla yönetim; örgüt amaçlarının etkili ve verimli olarak gerçekleştirilmesi için plânlama, örgütlenme, yürütme, koordinasyon ve kontrol fonksiyonlarına ilişkin, kavram, ilke, teori, model ve tekniklerin sistematik ve bilinçli bir biçimde maharetle uygulanması ile ilgili faaliyetlerin tümüdür (Nut, Backoff 1992).

Yönetim, belirlenmiş örgüt amaçlarına ulaşmak için grup üyelerinin çabalarını ve diğer kaynakları kullanarak planlama, organize etme, liderlik etme ve kontrol etme süreci; mevcut kaynakların en iyi kullanılması ile kendisine verilen görevin yerine getirilmesi olayıdır (Doruk, 2005).

Günümüzde spor, kişisel ve toplumsal sağlığı koruyucu ve geliştirici özellikleriyle önemli bir hizmet sektörü olarak kabul edilmektedir. Günümüzün kitle iletişim araçları ve özellikle de medyanın etkisiyle kârlı bir reklam ve tanıtım aracı hâline gelen spor, bir taraftan geniş kitlelerin yoğun ilgisini çeken bir gösteri ve eğlence faaliyeti olarak tüketim sektörüne dönüşürken, diğer taraftan müteşebbisler için önemli miktarda finans

hareketlerinin yaşandığı cazip bir ekonomik faaliyet alanı hâline dönüşmüştür (Sunay, 2002).

Serbest piyasa ekonomisi ve uluslararası rekabet koşullarının hakim kılındığı, dünyanın tek bir pazar haline getirildiği küreselleşme sürecinde yaşananlardan spor da kendi payına düşeni almaktadır. Günümüzde spor ağırlıklı konumunu; ticarileşerek başlı başına bir sektör haline gelmekle sürdürmektedir (Karahüseyinoğlu, 1998).

Spor, toplumların göz ardı edemeyeceği, kesintiye uğratamayacağı ve vazgeçemeyeceği evrensel, bütünlendirici bir aktivitedir (Kuruloğlu, 2010).

Zaten toplum ve spor birbirinden ayrılmayan bir bütünün parçaları halindedir. Etkileşimin olduğu yerde spor etkileyen ve etkilenen faktörlerin özelliklerine bağlı olarak gelişecektir (Kuruloğlu, 2003). Toplumlar coğrafi konumlarına, geleneklerine, kültür birikimlerine ve kültür özelliklerine göre farklı spor dallarına ağırlık vermektedirler. Amerika’da Amerikan Futboluna, Güney Asya ülkelerinde hokeye, Japonya’da judoya, Güney Kore’de tekvando ve biz Türklerde de güreşe duyulan ilgi diğer ülkelere göre daha çoktur (www.diyadinnet.com,2015).

Türk spor örgütü, ilk olarak 17 Mayıs 1903 tarihinde kurulan “İstanbul Futbol Birliği” ile kurumsallaşmaya başlamıştır. 1908 yılında kurulan “Osmanlı Olimpiyat Cemiyeti” yerini, 1921 yılında İstanbul’da bulunan 16 spor kulübünün bir araya gelmesiyle 14 Temmuz 1922 tarihinde “Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı” adı verilen birliğe bırakmıştır. 1922 yılında Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi kurulmuş, daha sonra 1935 yılındaki Spor Konseyinin kararı ile 1936 yılında “Türk Spor Kurumu” kurularak faaliyete geçmiştir. Atatürk’ün emri ile hazırlanan ve 16.07.1938 tarihinde kurulan “Beden Terbiyesi Genel Direktörlüğü Kanunu” ile ilk defa sportif çalışmalar, devletin gözetim ve denetimine girmiştir. Başlangıcından itibaren Türkiye’de spor yönetimi daha çok şahsi gayretlere bağlı olarak gelişmesini sürdürmüş, sistem ve birlikten yoksun bir görünüm arz etmiştir (Cankalp, 2005).

Türkiye’nin spor yönetimi, ayrıntılı biçimde incelenmesi gereken ilginç bir örnek olaydır. Çünkü 1895-1964 zaman aralığında, Türkiye, dünya spor tarihinin bütün örgütlenme biçimlerini denemiş, 1964 sonrasında da sosyalist olmayan ülkelerin standart devlet spor yönetimi modelini yerleştirmiştir. Gerçekten de, kısa bir tarih yolculuğu yaptığımızda, 1895 yılında İstanbul’daki İngilizlerce kurulan Moda F.C. ve “ilk Türk kulübü” Black Stockings (1899)’in “gönüllü birlik” türü örgütler olduklarını; çeşitli kulüplerin bir araya gelerek, 1903 yılında ilk ‘teknik örgüt’ (lig) olan İstanbul Futbol Birliği’ni, 1922 yılında ilk “ulusal yönetim” olan Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı’nı (TİCİ), 1923 yılında da futbol, atletizm ve güreşte ilk ulusal spor federasyonlarını kurduklarını; kulüpler eliyle aşağıdan yukarıya örgütlenen bu “federatif” yapının, 1936 yılında yerini “yarı resmi” Türk Spor Kurumu’na, 1938 yılında onun da yerine getirdiği “Beden Terbiyesi Mükellefiyeti” hükümleriyle sporu “para-militer” amaçlara yönelten Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü’ne bıraktığını; 1964’te de, Anayasa Mahkemesi’nin beden eğitimi yükümlülüğünü kaldırmasından sonra da, aynı yönetimin, salt spora dönük, birçok ülkede yinelenen bir “devlet spor yönetimi” modelinin prototipi olarak belirdiğini görüyoruz (DPT, 1983).

MATERYAL VE METOT

Bu çalışmanın amacı; Elazığ’da faaliyet gösteren amatör spor kulüplerinde görev yapan yöneticilerin “eğitim durumları ve yeterlilikleri” açısından incelenmesidir. Araştırmanın evrenini Elazığ Amatör Spor Kulüpleri Federasyonu’na bağlı 117 spor kulübü ve bu spor kulüplerinde görev yapan 376 spor yöneticisi oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini Elazığ Amatör Spor Kulüpleri Federasyonu’na bağlı, 61 spor kulübüne ve bu spor kulüplerinde görev yapan 166 spor yöneticisinden oluşturulmuştur. Anketten elde edilen veriler frekans, yüzde, aritmetik ortalama, ikili gruplar için t testi, çoklu gruplar için tek yönlü varyans analizi (One Way Anova) uygulanarak sonuçlar tablolar halinde gösterilmiştir. Spor branşı değişkenine göre atletizm, yüzme, tenisbranşlarındaki yönetici

görüşleri diğer branşlardaki yönetici görüşlerine göre, tüm anket alt boyutlarında farklılıklar olduğu bulunmuştur ($p<0,05$). Elde edilen veriler SPSS 21.0 istatistik programı kullanılmıştır. Güvenirlilik ve geçerliliği Karagözoğlu (1994) tarafından yapılan (Cronbach's Alpha) değeri $\alpha =,979$ olarak bulunan anket uygulanmıştır.

BULGULAR

Bu bölümünde spor kulübü yöneticilerinin kişisel niteliklerine ilişkin bulgu ve yorumlarla birlikte, araştırmanın genel amacına yönelik toplanan verilerin istatistiksel analizleri sonucu elde edilen değerlere yer verilmiştir.

Tablo 1: Kulüplerin Faaliyet Alanına Göre Spor Branşları Dağılımı

SPOR BRANŞLARI	N	N
Futbol	121	72,9
Teakwondo	11	6,6
Atletizm	5	3,0
Yüzme	2	1,2
Boks	5	3,0
Basketbol	15	9,0
Badminton	2	1,2
Tenis	2	1,2
Hentbol	3	1,8
Toplam	166	100

Tablo 1 görüldüğü gibi kulüplerin faaliyet alanına göre spor branşları dağılımına göre futbol % 72,9, taekwondo % 6,6, atletizm % 3,0, yüzme % 1,2, boks % 3,0, basketbol % 9,0, badminton % 1,2, tenis % 1,2, hentbol % 1,8'ni oluşturmaktadır.

Tablo 2'de görüldüğü gibi spor kulübü yöneticilerinden anket çalışmasına katılanların % 97,5'inin erkek, % 2,5'inin kadın olduğu, % 79,5'inin evli, % 20,5'inin bekar, % 7,8'i 25 yaş ve altı, % 27,7'sinin 26-35 yaş aralığında, % 40,4'ünün 36-45 yaş aralığında, % 19,9'unun 46-55 yaş aralığında, % 4,2'sinin 56 yaş ve üstünde olduğu anlaşılmıştır. Spor kulübü yöneticilerin eğitim durumları incelendiğinde, % 3,6'sının ortaokul mezunu, % 42,2'sinin orta öğretim mezunu, % 39,8'inin lisans ve ön lisans mezunu, % 14,5'inin yüksek lisans ve doktora mezunu olduğu gözlenmiştir.

Tablo 2. Ankete Katılan Katılımcıların Demografik Özellikleri

DEMOGRAFİK ÖZELLİKLER		N	%
Cinsiyet	Erkek	162	97,5
	Kadın	4	2,5
Medeni Durum	Evli	132	79,5
	Bekâr	34	20,5
Yaş	25 ve altı	13	7,8
	26-35	46	27,7
	36-45	67	40,4
	46-55	33	19,9
	56 ve üstü	7	4,2
Görev Süresi	1-5	110	66,3
	6-10	33	19,9
	11-15	16	9,6
	16-20	5	3,0
	20 ve üstü	2	1,2
Spor Yapma Durumu	Evet	128	77,1
	Hayır	38	22,9
Kaç Yıl Spor Yaptığı	1-5	21	12,7
	6-10	33	19,9
	11-15	26	15,7
	16-20	27	16,3
	20 ve üstü	22	13,3
	Spor Yapmayan	37	22,3
Amatör-Profesyonel	Amatör	97	58,4
	Profesyonel	32	19,3
	Spor	37	22,3
Antrenörlük Belgesine Sahip Olma	Evet	85	51,2
	Hayır	81	48,8
Seminer, Kurs vb.Katılım Düzeyi	Evet	136	81,9
	Hayır	30	18,1
Eğitim Durumu	Orta Okul	6	3,6
	Orta Öğretim	70	42,2
	Lisans ve Ön Lisans	66	39,8
	Yüksek Lisans ve Doktora	24	14,5
Toplam		166	100

Tablo 3. Spor Yöneticilerin Yöneticilik Yeterlik Alanları Değişkeni ile Görüşlerinin Dağılımı (t testi).

	Cinsiyet	N	X*	S*	t	p
Planlama ve örgütlenme	Kadın	4	59,7500	13,02242	,612	,893
	Erkek	162	56,1481	11,59901		
İletişim ve halka ilişkiler	Kadın	4	45,0000	8,12404	1,060	,922
	Erkek	162	40,5864	8,22558		
Değerlendirme ve problem çözme	Kadın	4	39,7500	10,14479	,766	,362
	Erkek	162	37,0802	6,80973		
Kişisel yeterlilik	Kadın	4	36,5000	10,37625	,455	,565
	Erkek	162	34,7593	7,49974		
Spor teknolojisi Kullanımı	Kadın	4	7,0000	2,44949	,707	,773
	Erkek	162	6,3951	1,67316		
Mesleki alanlara göre yeterlilik	Kadın	4	33,7500	10,90489	,415	,091
	Erkek	162	32,2407	7,09107		
Uygulama ve Karar Verme	Kadın	4	31,7500	9,63933	,433	,306
	Erkek	162	33,3889	7,44024		

*Madde soruları toplanılarak ortalama ve standart sapma bulunmuştur.

Tablo 3’de Spor yöneticilerinin yöneticilik yeterlilik alanları durumlarına göre bakıldığında anket sorularındaki görüşleri göre planlama ve örgütlenme, iletişim ve halka ilişkiler,

değerlendirme ve problem çözme, kişisel yeterlilik, spor teknolojisi, mesleki alanlara göre yeterlilik, uygulama ve karar verme görüşlerinde farklılık görülmemiştir ($p>0,05$).

Tablo 4. Spor Yöneticilerinin Spor Branş Değişkenine Göre Dağılımı Toplam (One Way Anova Testi).

Değişkenler	Branş									F	p
	Futbol	Taekwondo	Atletizm	Yüzme	Boks	Basketbol	Badminton	Tenis	Hentbol		
Spor Yöneticilerinin, Yönetim yeterlikleri	53,21	68,09	70,00	72,50	64,60	60,27	53,50	63,00	64,00	5,709	0,00
	9,83	13,14	12,08	10,61	11,84	13,24	2,12	4,24	8,66		
İletişim ve halka ilişkiler	38,13	51,64	49,00	50,00	48,00	43,53	45,50	49,50	48,33	8,567	0,00
	6,89	5,68	6,75	8,49	6,78	9,53	2,12	2,12	4,62		
Değerlendirme ve problem çözme	35,13	45,18	45,60	46,50	43,00	39,73	37,50	42,50	42,00	7,385	0,00
	5,80	6,88	5,94	7,78	7,35	7,14	0,71	2,12	3,46		
Kişisel yeterlilik	32,40	43,27	43,40	45,00	41,20	38,13	38,50	46,50	42,00	8,745	0,00
	6,58	4,52	6,02	5,66	6,30	7,04	0,71	2,12	5,20		
Spor teknolojisi	6,02	8,00	7,80	9,00	6,80	7,07	7,00	8,00	7,00	4,247	0,00
	1,53	1,55	1,79	0,00	1,92	1,87	0,00	0,00	1,73		
Mesleki alanlara göre yeterlilik	30,09	41,18	41,40	41,00	36,20	35,13	35,50	41,50	37,67	8,213	0,00
	5,83	4,09	7,16	7,07	10,11	8,48	2,12	2,12	4,04		
Uygulama ve karar verme	31,39	41,09	40,80	42,00	37,40	36,60	33,50	39,50	38,67	5,287	0,00
	6,57	7,91	7,98	4,24	10,09	7,20	0,71	2,12	4,04		

Tablo 4’de spor yöneticilerinin spor branş değişkenine göre planlama ve örgütlenme, iletişim ve halka ilişkiler, değerlendirme ve problem çözme, kişisel yeterlilik, spor teknolojisi,

mesleki alanlara göre yeterlilik, uygulama ve karar verme görüşlerinde anlamlı farklılık görülmüştür. ($p>0,05$). Bu sebepte madde sorularının ilişkilerine bakılmıştır.

Tablo 5. Spor yöneticilerin daha önce amatör veya profesyonel olarak spor yapma değişkenin dağılımı (Levene T Testi).

Değişkenler		X	SS	t	p
Amatör olarak mı, profesyonel olarak mı spor yaptınız?					
Planlama ve örgütlenme	Amatör	56,3711	11,88339	-1,869	,402
	Profesyonel	60,9688	12,61460		
İletişim ve halka ilişkiler	Amatör	40,5773	8,58030	-1,589	,235
	Profesyonel	43,4062	9,18224		
Değerlendirme ve problem çözme	Amatör	37,1753	6,93573	-1,711	,163
	Profesyonel	39,6875	7,97349		
Kişisel yeterlilik	Amatör	34,9794	7,81955	-1,400	,765
	Profesyonel	37,2188	7,93821		
Spor teknolojisi	Amatör	6,4536	1,71404	-1,358	,595
	Profesyonel	6,9375	1,84806		
Mesleki alanlara göre yeterlilik	Amatör	32,3505	7,25724	-1,712	,317
	Profesyonel	34,9688	8,20890		
Uygulama ve karar verme	Amatör	33,7423	7,56263	-,867	,119
	Profesyonel	35,1250	8,58637		

Tablo 5’de spor yöneticilerin daha önce amatör veya profesyonel olarak spor yapma değişkenine cevaplarının; planlama ve örgütlenme, iletişim ve halka ilişkiler, değerlendirme ve problem çözme, kişisel yeterlilik, spor teknolojisi, mesleki alanlara göre yeterlilik, uygulama ve karar verme görüşlerine bağlı olarak değişmediği görülmüştür ($p>0,05$).

TARTIŞMA VE SONUÇ

Günümüzde artık spor yöneticiliği bir meslek olarak kabul edilmekte ve bugünkü spor potansiyeline rağmen sporun amatörce ya da sadece sevgiyle yönetilemeyeceği de bilinmektedir. Öyle ki spor yöneticisi, çağdaş yöneticide bulunması gereken tüm özelliklere sahip olmanın yanı sıra sporu yönetmeyi bilen, insanı, sporcuyu ve toplumu tanıyan, spor örgütlerinin amaçları doğrultusunda severek, isteyerek ve bilinçli bir şekilde yönetim görevini yerine getiren kişidir (Öztürk, 1998).

Bu araştırmada, Elazığ ili amatör spor kulüplerinde görev yapan yöneticilerin kişisel nitelikleri ile iş analizi uygulamaları ve değerlendirmelerine ilişkin görüşleri tespit edilmiştir. Elazığ ilindeki amatör spor kulüplerinin faaliyet gösterdiği branşlara baktığımızda % 72,9 gibi yüksek bir oranla futbol olduğu saptanmıştır (Tablo 1). Çöndü, 1991 yılında yaptığı çalışmada kulüplerin faaliyet alanına göre, Konya’da %94 ‘ü, Ankara’da ise % 82’sinin futbol branşında faaliyet gösterdiğini saptamıştır (Çöndü, 2008). Devocioğlu ve arkadaşları 2003 yılında yapmış oldukları çalışmada Türkiye’de 1999 verilerine göre kulüp sayısının 5988 olduğunu bunun 4828’in futbol branşında faaliyet gösterdiğini tespit etmişlerdir (Devocioğlu ve ark. 2003). “Spor Kulüplerinin Faaliyet Alanları ve İşleyişleri” konulu çalışmada spor kulüplerinin faaliyet gösterdiği branşlara bakacak olursak % 93.2 ile futbol branşının diğer branşlara göre çok yüksek bir değerle faaliyet gösterdiğini söyleyebiliriz (Gelişim Yayınları,

1996). Amatör spor kulüplerinin faaliyet alanlarının geçmiş yıllarda olduğu gibi günümüzde de bariz bir şekilde futbol ağırlıklı olduğunu söyleyebiliriz. Spor yöneticilerinin Daha önce spor yapmışsa amatör veya profesyonel olarak yapanların değişkenlere verdiği cevaplarda, planlama ve örgütlenme, iletişim ve halka ilişkiler, değerlendirme ve problem çözüme, kişisel yeterlilik, spor teknolojisi, mesleki alanlara göre yeterlilik, uygulama ve karar verme alanlarında anlamlı farklılık görülmediği tespit edilmiştir ($p>0,05$). Yöneticilik vasfının spor yapma veya spor yapmamayla ilişkisi olmadığı düşünülmektedir. Fişekçioğlu ve arkadaşlarının, (2008) yaptıkları çalışmada % 19'unun spor yöneticiliği alanında eğitim (spor yöneticiliği konulu kursa, seminere, panele katılım) aldıkları, % 81'inin ise almadıkları tespit edilmiştir (Fişekçioğlu ve ark. 2008). Sporun önemli bileşenlerinden biri olan yöneticilik. Spor yöneticilerinin seminer, kurs, konferans vb. etkinliklere katılmasının "mesleki yeterlilikleri" açısından önem arz ettiğini söylenebilir. Kulüp yöneticilerinin sporcu ve taraftar/üyelerle iyi ilişkiler kurmadığı, sporcuları motive edici çalışmalar yapmadıkları başarılı sporcuları ödüllendirmede sorun yaşandığı araştırma sonucunda ortaya çıkmıştır (Devecioğlu ve ark. 2003). Yaptığımız çalışmada elde edilen bulgular sonucunda kulüp yöneticilerin büyük çoğunluğu taraftar ve sporcular arasında etkili bir iletişim kurmasına rağmen, kulüp yöneticilerinden belli bir kısmının taraftar ve sporcular arasında iletişim kurmada sorun yaşadığı tespit edilmiştir. Kulübün markalaşmasının veya takım başarısının kulüp içerisinde etkili iletişim ağının sağlanmasıyla mümkün olacağı söylenebilir. Fişekçioğlu ve arkadaşları (2008), yapmış olduğu çalışmada yöneticilerin % 78'inin bir problem durumunda hızlı ve doğru karar verebildikleri görülmüştür (Fişekçioğlu ve ark. 2008). Yabancı dil yeterliliğini yöneticilerin kazanabilmesi için üniversiteler ve YÖK'ün "Erasmus programları" gibi spor federasyonları yöneticileri, Spor Kulüpleri yöneticilerine yabancı dil edinim kurslarının düzenlenmesi ile ilgili çalışmaların yapılmasının yararlı olacağı düşünülmektedir. Yabancı dil bilgisine sahip olan yönetici sayısının az olmasının; ülkemizde yabancı dil öğretiminde

yaşanan sorunlardan ve eksikliklerden kaynaklandığı söylenebilir. "Kırıkkale ili spor kulüplerinin faaliyet alanları ve işleyişleri" konulu çalışmada, akademik eğitim düzeyi arttıkça kulüplerin başarı ve verimliliğini arttırdığı görüşüne varmıştır (Gelişim Yayınları, 1996). Yöneticilerin karşılaştıkları problemler karşısında problemleri anlayıp yorumlayabilme, çözüm yollarını ve çözümde kullanılacak ilkeleri belirledikten sonra mevcut problemlerin çözümünün üstesinden kolay gelineceği düşünülmektedir. Erdem (1996), profesyonel spor kulüpleri yöneticileri ile yapılan çalışmada, yöneticilerin % 26'sının sporla ilgili teknolojik gelişmeleri takip ettiği sonucuna ulaşılmıştır (Erdem, 1996). Milenyum çağında olduğumuz bu dönemde, spor yöneticilerin mevcut teknolojik yenilik ve değişimlere ayak uydurarak onları kullanabilme kabiliyetlerinin elzem bir durum olarak günümüzde önemini her geçen gün daha arttırdığı bilinmektedir. Suiçmez'in (2000), üst düzey spor yöneticileri ile ilgili yaptığı çalışmada, yabancı dil bilen yöneticilerin oranının % 32 olduğu bulunmuştur. Bilgi, hız ve teknoloji çağı olarak nitelendirilen çağımızda; güvenilir bilgiye en hızlı ve en kolay şekilde ulaşmak önem kazanmış, bilginin basılı ortamdan elektronik ortama aktarılması yaygınlaşmış, teknoloji bilgiye ulaşmada neredeyse sınırsız olanaklar sunar hale gelmiştir. Bilgiye erişim, bilgi toplama, sınıflama, kataloglama, depolama, büyük miktardaki verilerden arama yapma ve bu verilerden, istenen bilgiyi üretme veya gösterme süreci olarak tanımlanmaktadır (Tonta, 2001).

Yapılan çalışmada, spor yönetim bilimlerine katkısı olacağı düşünülen ve son yıllarda önemini arttırdığı belirtilen spor yönetimi alanında örgüt kültürü ile ilgili literatür taranarak değerlendirilmeye çalışıldı. Spor yöneticilerinin yöneticilik yeterlilik alanları durumlarına göre bakıldığında anket sorularındaki görüşleri göre planlama ve örgütlenme, iletişim ve halka ilişkiler, değerlendirme ve problem çözüme, kişisel yeterlilik, spor teknolojisi, mesleki alanlara göre yeterlilik, uygulama ve karar verme görüşlerinde farklılık görülmemiştir ($p>0,05$). Spor yöneticileri daha önce amatör mü profesyonel mi spor yaptınız değişkenine göre bakıldığında anket sorularındaki görüşleri göre planlama ve örgütlenme, iletişim ve halka ilişkiler,

değerlendirme ve problem çözme, kişisel yeterlilik, spor teknolojisi, mesleki alanlara göre yeterlilik, uygulama ve karar verme görüşlerinde anlamlı farklılık görülmemiştir ($p>0,05$). Spor yöneticilerinin spor branş değişkenine göre planlama ve örgütlenme, iletişim ve halka ilişkiler, değerlendirme ve problem çözme, kişisel yeterlilik, spor teknolojisi, mesleki alanlara göre yeterlilik, uygulama ve karar verme görüşlerinde anlamlı farklılık bulunmuştur ($p>0,05$).

Sonuç olarak; Spor kulüplerinde görev yapan yöneticilerin eğitim durumları ve yeterlilikleri görevde kalma süresi ve eğitim düzeyleri arttıkça yöneticilikte planlama, karar verme, iletişim ve teknolojik alanlarında daha başarılı olduğu bulunmuştur.

ÖNERİLER

Beden eğitimi mezunu veya spor alanında akademik kariyer yapmış olan kişilerin spor yöneticiliği alanında daha fazla söz sahibi olmalarının spor kulüplerinin daha verimli çalışmalarına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Spor eğitimi almamış kişilerin spor yöneticisi olması halinde imkân dahilinde eğitim faaliyetleri ile desteklenmelidir.

Değişen teknolojiye ve ürün gelişimine bağlı olarak kulüplerin spor pazarlama yöneticilerinin teknolojik materyalleri en üst seviyede kullanabilecek yeterliğe sahip olmaları gerektiği düşünülmektedir.

Modern spor organizasyonları, ürün ve hizmet satın alma, üretme, satma ve sunma yöntemleri çok değişik olduğundan, geleneksel anlayışla kulüp yönetiminde başarılı olunmayacağı farkında olan yöneticilerin, kendini değişen dünyaya adapte edebilecek şekilde çok yönlü eğitilmesi ve bilgi donanımı olarak üst seviyede olması gerektiği düşünülmektedir.

Spor eğitimi almamış kişilerin spor yöneticisi olması halinde Spor Yöneticiliği Eğitimi ilgili federasyon ve Spor Bakanlığı aracılığı eğitim faaliyetleri ile desteklenmelidir. Değişen teknolojiye ve ürün gelişimine bağlı olarak kulüplerin pazarlama yöneticileri teknolojik materyalleri en üst seviyede

kullanabilecek şekilde bilgi birikimi ile yetiştirilmelidir.

KAYNAKLAR

1. Ali Şevki Ereğ'in Konuşmaları, (1977): Gençlik ve Spor Bakanlığı Yayın No: 57, Ankara.
2. Araç E, Yenel F (2005): Gençlik Spor Genel Müdürlüğü Yönetici Personelinin Örgütteki İş Analizi Ve Uygulamalarına İlişkin Görüşleri Üzerine Bir Araştırma, SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, III (2) 67-76
3. Büyük Larousse Sözlük ve Ansiklopedi, Gelişim Yayınları A. Ş. (1996): İstanbul, cilt 12, 7150.
4. Cankalp M (2005): Sporda Yönetim ve Organizasyon. Geliştirilmiş 2.Baskı. Ankara,
5. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Biga İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi, Yönetim Bilimleri Dergisi, (2011): ISSN: 1304 – 5318, Journal Of Administration ve Sciences, Çanakkale, Cilt 9, Sayı 1.
6. Çöndü, A., 2008 Sayılı Dernekler Kanununa Göre Konya İlinde Kurulan Spor Kulüplerinin Kuruluş Yönetici Anterener Sporcu Üye Tesis Ve Faaliyetleri Açısından İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Konya: Selçuk Üniversitesi, 1991
7. Devecioğlu S, Çoban B, Yıldırım E (2003): Amatör Spor Kulüplerinin Yönetim Problemleri Ve Çözüm Önerileri, Fırat Üniversitesi Beden Eğitimi Ve Sporda Sosyal Alanlar Kongresi, Ankara.
8. Devecioğlu S, Çoban B, Karakaya E (2011): Spor Kulüplerinin Yönetim Modellerinin Değerlendirilmesi, Dumlupınar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Dergisi, Aralık , 31, 64-65.
9. <http://www.diyadinnet.com/YararlıBilgiler-715&Bilgi=spor-nedir-spor-bilimi-nedir>. (20 Haziran 2015)
10. Doruk B (2005): Spor Yöneticiliği ve İstihdam Alanları. Ötüken Yayınları, Yayın No: 59, İstanbul.
11. DPT, V. Beş Yıllık Kalkınma Planı, Özel İhtisas Komisyonu Raporu, 1983, 22
12. Erdem S (1996): Profesyonel Spor Kulüplerinde Yönetim Anlayışı ve Uygulamaları. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kayseri.

13. Fişekcioğlu İB, Şahin M, Çağlayan HS (2008): Turkcell Süper Ligi'nde Oynayan Kulüplerin Yönetici Yeterliliklerinin İncelenmesi, Selçuk üniversitesi BES Bilim Dergisi, 10, 1, 32-38.
14. İnal AnS (2003): Beden Eğitimi ve Spor Bilimi. 1. Baskı. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
15. Karahüseyinoğlu M F (1998): Elazığ Kamuoyunda Spora Karşı İlgi Ve Tutumların Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Elazığ: Fırat Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
16. Karagözoğlu C (1994): Spor Yöneticilerinin Yeterlilikleri, İstanbul Örneği. Yayımlanmamış Yüksek lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, İstanbul.
17. Kuruloğlu F (2010): Altay Spor Kulübü Tarihi, Yüksek Lisans Tezi, İzmir: Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
18. Koçel T (1983): Yönetim Kavram ve Teknikleri. Uluslararası Eğitim Müdürlüğü Yayınları,
19. Nut P C ve Backoff R W (1992): Strategic Management of Public and Third Sector Organisations: A Handbook for Leaders. Jossey-Bass: San Francisco, 55.
20. Öztürk F (1998): Toplumsal Boyutlarıyla Spor, Ankara, Bağırhan Yayinevi.
21. Suiçmez H (2000): Türkiye ve İngiltere'deki Sportif Rekreasyon Yöneticilerinin Karakteristik Özellikleri, KTÜ Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.
22. Sunay H (2002): Türkiye'de Sporun Yaygınlaştırılması Kapsamında Çağdaş Spor Yöneticilerinin Rolü ve Önemi, 7. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi, Antalya.
23. Sözen T, Hakan Sunay H (2010): Spor Federasyonları Yöneticilerinin Stratejik Planlama Uygulamalarına İlişkin Görüşlerinin Değerlendirilmesi, Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, VIII (3) 119-129
24. Tonta Y. (2001): Bilgiye erişim sorunu. 21. Yüzyıla girerken enformasyon olgusu: Uluslararası sempozyum bildirileri içinde, Yay. Hazl. Tülay Fenerci, Oya Gürdal. Ankara: TKD, 198-206.
25. Vural M (2013): Spor Genel Müdürlüğü Merkez Ve Taşra Teşkilatında Görev Yapan Spor Yöneticilerinin Düşünme Ve Karar Verme Stillerinin İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Konya: Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
26. Yetim A, Şenel Ö (2001): Türkiye'de Spor Yöneticisi Yetiştirme Faaliyetlerinin Görünümü, Millî Eğitim Dergisi Mart-Mayıs-Nisan , Ankara, 6,150.